

ÎNCHEIERE

mun. Chișinău

13 aprilie 2016

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
Judecători

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari

examinând cererea de revizuire declarată de administratorul procesului de insolvență, Ștefan Topal al societății comerciale "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 02 decembrie 2015 adoptată în cadrul dosarului de insolvență intentat față de societatea comercială "Proelvimpex" societatea cu răspundere limitată,

a c o n s t a t a t:

La data de 23 iunie 2015, societatea comercială "Proelvimpex" societatea cu răspundere limitată în proces de insolvență a depus cerere în instanța de judecată cu privire la validarea popririi înființate față de terțul poprit "Agrostoc" COOP.

În motivarea acesteia a indicat că, în baza facturii fiscale PK0533927 din 06 octombrie 2010, societatea comercială "Proelvimpex" societatea cu răspundere limitată, în calitate de vânzător a livrat marfă (tehnică agricolă) către COOP "Agrostoc" în sumă totală de 261913, 53 lei.

La 06 octombrie 2010 COOP "Agrostoc" a achitat prin virament suma de 39 052, 72 lei, existând o datorie în mărime de 222 860, 78 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2015 s-a constatat insolvența societății comerciale "Proelvimpex" societatea cu răspundere limitată și s-a intentat procesul de insolvență față de această întreprindere.

La 18 mai 2015, în temeiul art. 126 a Legii insolvenței, nr. 149 din 29.06.2012, administratorul insolvenței societății comerciale "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată a expediat în adresa debitorului COOP "Agrostoc" o somație privind achitarea datoriei în sumă de 222 860,78 lei cu solicitarea de achitare a sumelor pe conturile bancare ale debitorului "Proelvimpex" societatea cu răspundere limitată în proces de insolvență.

Debitorul COOP "Agrostoc" a fost somat cu privire la înființarea popririi, însă a refuzat să achite datoria invocând că a expirat termenul de prescripție extinctivă.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2015 s-a desființat poprirea înființată de societatea comercială "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată în proces de insolabilitate față de terțul poprit "Agrostoc" COOP.

La 19 octombrie 2015 "Proelvimpex" societatea cu răspundere limitată în proces de insolabilitate a depus recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2015, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de insolabilitate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de validare a popririi.

În motivarea recursului, recurentul a invocat încălcarea eronată de către instanțele ierarhic inferioare a dreptului material și procesual.

Astfel, au afirmat, că luând în considerație prevederile art. 572, 575 Codul civil în coroborare cu art. 267 alin. (1) și art. 272 alin. (1)-(3) Codul civil, termenul de prescripție a început să curgă din momentul când a expirat 7 zile de la data recepționării somației de înființare a popririi, expediată de creditor în adresa debitorului din motiv că, la momentul transmiterii bunurilor, părțile nu au convenit asupra perioadei de plată.

Prin decizia din 02 decembrie 2015 Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat de societatea comercială "Proelvimpex" societatea cu răspundere limitată, în proces de insolabilitate și a menținut hotărârea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2015, în cadrul dosarului de insolabilitate intentat față de societatea comercială "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată.

La 21 ianuarie 2016 administratorul procesului de insolabilitate, Ștefan Topal al societății comerciale "Proelvimpex" societatea cu răspundere limitată a depus cerere de revizuire asupra deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 decembrie 2015 emisă în procesul de insolabilitate a societății comerciale "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată.

În motivarea cererii a invocat că, după emiterea deciziei din 02 decembrie 2015 de către Curtea Supremă de Justiție prin care s-a respins cererea de recurs depusă de către societatea comercială "Proelvimpex" societatea cu răspundere limitată în proces de insolabilitate, de către reprezentantul revizuentului au fost studiate și alte decizii ale Curții Supreme de Justiție care anterior au fost adoptate în cauze civile similare în care a fost examinată problema începerii curgerii termenul general de prescripție extinctivă.

Astfel, în deciziile Curții Supreme de Justiție, emise de diferite complete de judecată se tratează în mod diferit problema începerii curgerii termenului de prescripție în relațiile contractuale, unde părțile nu stabilesc în mod expres termenul de executare a obligației.

În acest sens, au invocat că în unele decizii ale Curții Supreme de Justiție și anume în deciziile din 06 iunie 2014 emisă în cauza civilă nr. 2ra-1605/14, din 25 noiembrie 2015 emisă în cauza civilă nr. 2rac-335/15, din 26 noiembrie 2014 emisă în cauza civilă nr. 2rae-541/14 Curtea Supremă de Justiție abordează în mod diametral opus problema începerii curgerii termenului prescripției extinctive în cazul în care nici legea nici părțile nu stabilesc un termen de executare a obligației. În aceste cauze, completele de judecată constată că în cazul în care părțile nu au încheiat un contract în formă scrisă și nu au stabilit expres momentul executării obligații se aplică prevederile art. 575 alin (1) din Codul civil care direct prevăd că în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului. Ca urmare, instanțele de judecată au admis acțiunea și au încasat datoria solicitată, iar Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat cu menținerea deciziei Curții de Apel.

În timp ce prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 decembrie 2015 emisă în cadrul dosarului de insolvență intentat față de societatea comercială ”Proelvimpex” societatea cu răspundere limitată, s-a constatat că momentul curgerii termenului prescripției extinctive, în cazul respectiv a fost apreciat în dependență de natura relațiilor contractuale existente între părți și anume de natura contractului de vânzare-cumpărare în virtutea caracterului său consensual și sinalagmatic și momentul executării parțiale a obligației de către debitor.

Astfel, instanțele de judecată au respins acțiunea ca tardivă iar Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat cu menținerea deciziei Curții de Apel.

În concluzie au relevat că constatările efectuate de către alte complete de judecată ale Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție sunt contradictorii cu constatările efectuate de către completul de judecată ce a examinat recursul depus de societatea comercială ”Proelvimpex” societatea cu răspundere limitată în proces de insolvență asupra hotărârii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2015.

Respectiv, consideră că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 decembrie 2015 prin care s-a respins recursul declarat de societatea comercială ”Proelvimpex” societatea cu răspundere limitată, în proces de insolvență s-a încălcat prevederile art. 6.1. din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Mai susține revizuentul că cererea de revizuire se motivează prin prisma prevederilor stabilite de art.449 lit. b) Codul de procedură civilă.

Potrivit prevederilor art.451 alin. (1) Codul de procedură civilă cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Examinînd motivele invocate de revizuent Colegiul ajunge la concluzia că cererea de revizuire depusă urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

Astfel reieșind din prevederile art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă temei de declare a revizuirii poate fi dacă că au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, unul din aspectele fundamentale a supremației legii este principiul securității raporturilor juridice, care instituie, printre altele, în cazul în care instanțele judecătorești au stabilit definitiv o chestiune, hotărîrea lor nu ar trebui pusă la îndoială (a se vedea *Brumărescu versus România* [MC], nr. 28342/95, para. 61, CEDO 1999- VII, și *Roșca versus Moldova*, nr. 6267/02, para. 24, 22 martie 2005).

Se impune respectarea principiul *res judicata*. Soluția definitivă a unei instanțe judecătorești nu poate fi repusă în discuție ulterior, procesul soluționat definitiv nu mai poate fi redeschis pentru a se proceda la o nouă examinare a cauzei (CtEDO, *Brumărescu c. României*, 1999, para. 61, *Roșca c. Moldovei*, 2005, para. 24). Acest principiu instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărîri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat, și simpla eventualitate de existență a două opinii asupra subiectului nu constituie un temei pentru reexaminare. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci cînd este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii (a se vedea *Roșca*, citat supra, para. 25).

Totodată, instanța relevă că principiul securității raporturilor juridice garantează, *inter alia*, o oarecare stabilitate în cazurile juridice și contribuie la încrederea publicului în instanțe.

În acest sens, instanța conchide că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că nu există un drept la o jurisprudență constantă, astfel că schimbarea jurisprudenței impusă de o abordare dinamică și progresivă este admisibilă și nu încalcă principiul securității juridice (CtEDO, *Unedic versus Franța*, 2008, para. 74, *Legrand versus Franței*, 2011).

Ba mai mult ca atît, Curtea a recunoscut că este inerentă adoptarea de soluții diferite într-un sistem alcătuit dintr-un ansamblu de instanțe competente să soluționeze în fond într-o anumită jurisdicție teritorială (CtEDO, *Sansos Pinto versus Portugalia*, 2008), ba chiar în cadrul aceleiași jurisdicții (CtEDO, *Unedic versus*

Franța, 2008). Curtea, a constatat că dacă instanța a motivat în mod corespunzător hotărârea la finalul unei proceduri contradictorii în care părțile au avut ocazia de a-și prezenta punctele de vedere, simplul fapt că ea este diametral opusă față de soluțiile pronunțate de alte instanțe sesizate cu cereri similare nu conduce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice (CtEDO, Marea Cameră, Nejdet Şahin și Perihan Şahin versus Turcia, 2011, para. 67).

În acest sens, instanța conchide că, circumstanțele de fapt constatate în deciziile Curții Supreme de Justiție din 06 iunie 2014 emisă în cauza civilă nr. 2ra-1605/14, din 25 noiembrie 2015 emisă în cauza civilă nr. 2rac-335/15, din 26 noiembrie 2014 emisă în cauza civilă nr. 2rae-541/14 sunt diferite decât circumstanțele de fapt constatate în decizia Curții Supreme de Justiție din 02 decembrie 2015 emisă în ordine de recurs în dosarul procesului de insolvență a societății comerciale ”Proelvimpex” societate cu răspundere limitată.

Or, în decizia din 02 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție emisă în dosarul procesului de insolvență a societății comerciale ”Proelvimpex” societate cu răspundere limitată, debitorul a executat parțial obligația, fapt ce confirmă înțelegerea părților asupra termenului de executare a obligației.

Potrivit art. 272 alin. (1) din Codul civil termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Alineatul (2) al articolului în cauză prevede dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data când obligația devine exigibilă.

Executarea parțială a obligației confirmă înțelegerea părților asupra momentului executării obligației de debitor, intenția debitorului de neexecutare corespunzătoare a obligației și momentul încălcării dreptului material.

În timp ce, în circumstanțele de fapt constatate și apreciate de Curtea Supremă a Justiției prin deciziile din 06 iunie 2014 emisă în cauza civilă nr. 2ra-1605/14, din 25 noiembrie 2015 emisă în cauza civilă nr. 2rac-335/15, din 26 noiembrie 2014 emisă în cauza civilă nr. 2rae-541/14 nu sunt constatate acțiuni ale părților care să probeze înțelegerea părților asupra momentului executării obligației, intenția debitorului de neexecutare a obligației, fiind aplicabile astfel prevederile art. 575 alin. (1) Cod civil.

Nu este vorba de o atare divergență dacă situațiile de fapt sau probele sunt diferite (CtEDO, decizia de inadmisibilitate, Tunaru ș.a. versus România, 2012, para. 18-22).

În urma celor reținute supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. 449-453 Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art.6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Cît privește chestiunea revizuirii cauzei datorită unor circumstanțe noi descoperite, a fost examinată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele Popov versus Moldova (nr. 2), (nr. 19960/04, 6 decembrie 2005) și Oferta Plus SRL versus Moldova (nr. 14385/04, 19 decembrie 2006), unde Curtea a constatat o încălcare a articolului 6 § 1 din cauza unei aplicării necorespunzătoare a procedurii de revizuire.

Este de menționat că, potrivit pct. 14 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a legislației procedurale la examinarea pricinilor civile în ordine de revizuire, nr. 2 din 15 aprilie 2013, circumstanțele sau faptele date existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărîrii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărîrea judecătorească devine irevocabilă.

Pentru temeiurile revizuirii este esențial ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii.

De asemenea, în pct. 14 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție, menționată supra, sunt definite circumstanțe nou cunoscute și elemente de fapt. Circumstanțele nou-descoperite pot fi definite ca totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, avînd putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuentului anterior, dar existau pînă la momentul pronunțării hotărîrii, care să fie descoperite după ce hotărîrea judecătorească a devenit irevocabilă, și dacă revizuentul dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Elemente de fapt, ca modalitate a probării circumstanțelor, vor constitui, în conformitate cu art. 117 alin. (2) CPC, explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, depozițiile martorilor, înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, concluziile experților. În acest sens, se menționează că, potrivit art. 451 alin. (1) CPC, se indică direct temeiul de declarare a revizuirii prevăzut de art. 449 CPC, iar la cererea de revizuire se anexează, în mod obligatoriu, probele ce le confirmă.

Analizînd argumentele invocate de către revizuent în raport cu prevederile art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța reține că, argumentele invocat de

revizuent nu poate servi drept temei de revizuire și nu se încadrează în prevederile art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă.

Prin urmare, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de admisibilitate, incluzând și motivele pe care se întemeiază, cererea de revizuire dedusă judecătii este inadmisibilă în raport cu condițiile textului.

Din considerentele menționate mai sus, cererea de revizuire depusă de administratorul procesului de insolabilitate, Ștefan Topal a societății comerciale "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată în proces de insolabilitate urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art.270, 453 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de administratorul procesului de insolabilitate, Ștefan Topal al societății comerciale "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 02 decembrie 2015.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari